

GENEL MATEMATİK

ARA SINAV: İlk 7 Üniteyi İçermektedir

ARA SINAV ÇIKABİLECEK SORU ADEDİ: 4-5 Sorudur

FINAL/BÜTÜNLEME ÇIKABİLECEK SORU ADEDİ: 2-3 Sorudur

ÜNİTE-I

KÜMELER VE SAYILAR

ÜNİTE İÇERİĞİ

Bu ünite de küme kavramını ve gösterimlerini, kümeler ile yapılan işlemleri öğreneceğiz.

- Sayı Kümelerini
- Sayı Eksenini
- Aralıkları
- Üslü Sayılar
- Köklü Sayılar
- Mutlak Değer
- Basit Eşitsizlik
- Rasyonel Sayılar

KÜMELER

TANIM:

Ne oldukları nerede bulundukları belli olan nesneler topluluğuna **KÜME** denir.

- + Kümeler büyük harfler ile isimlendirilir. A , K , L ...gibi
- + Kümeyi oluşturan nesnelerin her birine bu kümenin elemanı denir.
- + Küme elemanları oluşturulurken kümeyi oluşturacak nesnelerin iyi tanımlanmış olması gerekir.

- + Küme elemanları oluşturulurken elemanlar yoruma açık, göreceli kavramlar(uzun, kısa, şişman, bazı, birkaç, sevgi ...gibi) yardımıyla tanımlanmamalıdır.
- + Küme elemanları yazılırken bazı elemanlar birden fazla tekrar edilmişse de tekrar eden eleman bir defa yazılır.
- + Küme elemanları yazılırken elemanlar arasında sıra önemsizdir.

KÜMELERİN GÖSTERİLİŞİ

1) LİSTE YÖNTEMİ

Kümenin elemanları arasında virgül olmak şartıyla { } sembolü içine yazılır.

2) ORTAK ÖZELLİK YÖNTEMİ

Kümeyi oluşturan elemanların ortak özelliklerini belirterek yazılmasıdır.

$K = \{x : x, 21 \text{ den küçük doğal sayılar} \}$

$M = \{ \text{Haftanın } C \text{ ile başlayan günleri} \}$ gibi

3) VENN ŞEMASI

Kümenin elemanlarının her birinin yanına nokta koyarak kapalı bir eğri içerisine yazılmasıdır.

KÜMENİN ELEMANI OLMA VEYA OLMAMA

$$A = \{a, b, c, \{b, c\}\}$$

$a \in A$ (a elemanıdır A kümesinin)

$\{b, c\} \in A$ ($\{b, c\}$ elemanıdır A kümesinin)

$d \notin A$ (d elemanı değildir A kümesinin)

BİR KÜMENİN ELEMAN SAYISI

Bir A kümesinin eleman sayısını $S(A)$ ile gösterilir.

$$A = \{a, \{a\}, b, \{\ }, \varnothing, A\}$$

$$S(A) = 6$$

KÜME ÇEŞİTLERİ

1)BOŞ KÜME

Hiçbir elemanı olmayan kümeye **Boş** küme denir.

$\varnothing$ işareti veya $\{ \}$ ile gösterilir.

$$A = \{x : x^2 < 0, x \in \mathbb{R}\}$$

$A = \varnothing$ (Hiç bir reel sayının karesi **negatif** olamaz)

NOT: $\{0\}, \{\varnothing\}, \{\{\}\}$ boş küme değildir.

2)DENK KÜME

Eleman sayıları eşit olan kümelere **Denk** küme denir.

$$K = \{1, 2, 3\}, M = \{a, b, c\}, P = \{8, 9\}$$

$S(K) = S(M)$ olduğundan olduğundan $K \equiv M$ (K denktir M'ye)

$$S(K) = S(M) \Leftrightarrow K \equiv M$$

$$S(K) \neq S(P) \text{ ve } K \not\equiv P \quad (K \text{ denk değildir } P'ye)$$

2)EŞİT KÜME

Aynı elemanlardan oluşan kümelere **Eşit** küme denir.

✚ Eşit kümeler **Denk** kümelerdir

$$K=\{-3,-2,-1\}, M=\{x: -3 \leq x \leq -1, x \in \mathbb{Z}\}$$

$$K=M \text{ (K Eşittir M)'dir}$$

3)EVRENSEL KÜME

Üzerinde işlem yapılan kümeleri kapsayan en büyük kümeye **Evrensel** küme denir.

4)ALT KÜME

K ve M iki küme olmak üzere K kümesinin her elemanı M kümesinde elemanı ise K kümesi M kümesinin alt kümesi' dir denir.

$K \subset M$ veya $M \supset K$ İle gösterilir.

$$K = \{1, 2, 3, 4, 5\},$$

$$M = \{2, 4, 5\}, \text{ İse}$$

ÇÖZÜM

ALT KÜMEYE AİT ÖZELLİKLER

- 1) Her küme kendisinin alt kümesidir.
- 2) Boş küme her kümenin alt kümesidir.
- 3) $K \subset M$ ve $M \subset P$ ise $K \subset M \subset P$

4) $K \subset M$ ve $M \subset K$ ise $K = M$ olur.

5) n elemanlı bir kümenin **alt küme sayısı** 2^n tanedir.

$$A.K.S = 2^n$$

$A = \{2, 3, 4, 5\}$ ise $S(A) = n = 4$, alt küme sayısını bulunuz.

ÇÖZÜM

6) Bir kümenin kendisinin dışındaki bütün alt kümelerine bu kümenin **Özalt** kümesi denir.

n elemanlı bir kümenin Özalt küme sayısı $2^n - 1$ tanedir.

$$\text{Ö.A.K.S} = 2^n - 1$$

$K = \{a, b, c, \nabla\}$ $S(K) = n = 4$ ise özalt küme sayısını bulunuz ?

ÇÖZÜM

7) n elemanlı bir kümenin r elemanlı alt küme sayısı;

$$\binom{n}{r} = \frac{n!}{r!(n-r)!}$$

Görsel Eğitim

$M = \{a, b, c, d, e\}$ kümesinin 3 elemanlı alt kümelerinin sayısı
Kaç tanedir?

ÇÖZÜM

KÜMELERDE İŞLEMLER

1) BİRLEŞİM KÜMESİ

K ve M kümesinin oluşturduğu tüm elemanlarının kümesine K ile M'nin **Birleşme** kümesi denir.

$K \cup M$ ile gösterilir

2) KESİŞİM KÜMESİ

K ve M kümelerinin ortak elemanlarının oluşturduğu Kümeye K ile M kümesinin **Kesişim** kümesi denir.

$K \cap M$ ile gösterilir

BİRLEŞİM VE KESİŞİMİN ORTAK ÖZELLİKLERİ

$$1) A \cap (B \cup C) = (A \cap B) \cup (A \cap C)$$

$$2) A \cup (B \cap C) = (A \cup B) \cap (A \cup C)$$

$$3) A \cap (B \cap C) = (A \cap B) \cap C$$

$$4) A \cup (B \cup C) = (A \cup C) \cup B$$

$$5) (A \cap B)' = A' \cup B'$$

BİRLEŞİM VE KESİŞİMİN ORTAK ÖZELLİKLERİ

$$6) (A \cup B)' = A' \cap B'$$

$$7) S(A \cup B) = S(A) \oplus S(B) - S\{A \cap B\}$$

BİR KÜMENİN TÜMLEYENİ

E evrensel kümesinin kapsadığı bir küme K kümesi olsun. E 'de olup K kümesinde olmayan(dışındaki elemanlar) elemanlarının kümesine K 'nın **tümleyeni** denir.

K kümesinin tümleyeni K' , $\bar{K}$, K^+ ile gösterilir.

BİR KÜMENİN TÜMLEYENİ

$$(k')' = K$$

$$\varphi' = E$$

$$E' = \varphi'$$

$$k' \cup k = E$$

$$k' \cap k = \varphi'$$

$$k \subset m \Rightarrow k' \supset m'$$

İKİ KÜMENİN FARKI

K ve M her hangi iki küme olsun. K kümesinde olup M kümesinde olmayan elemanların oluşturduğu kümeye K fark M kümesi denir.

K / M veya $K - M$ ile gösterilir.

İKİ KÜMENİN FARKI

$$\vdash K - M \neq M - K$$

$$\vdash K - M = K \cap M'$$

$$\vdash K \subset M \Rightarrow K - M = \varnothing$$

$$\vdash E - K = K'$$

$$\vdash K - E = \varnothing$$